Diair de Girona, 23/11/20

El Rambo de la Cerdanya, el «fracàs» del sistema penitenciari

M**artí Cots Saleta**, més conegut com a Rambo, ha estat un dels pitjors malsons de les diverses policies de la Cerdanya, a una i altra banda de la frontera, durant gairebé tres dècades amb delictes relacionats, principalment, amb robatoris de cotxes i en establiments, però també d'algun tiroteig amb la policia. El veí de Bellver de Cerdanya Martí Cots, qui ha entrat i sortit de presons catalanes en diverses ocasions, és el protagonista de la novel·la *El rei de la Cerdanya* (Capital Books) de l'escriptor i periodista **Sebastià Bennasar**. «El cas del Rambo de la Cerdanya demostra el fracàs del sistema penitenciari i de la nostra societat, que no ha estat capaç de trobar una sortida per a ell», diu Bennasar en una entrevista amb l'ACN. L'escriptor va publicar l'any 2011 *501 crims que has de conèixer abans de morir* (Ara Llibres), en el qual feia un recorregut per 501 casos reals de crims als Països Catalans, des de l'any 415 fins avui, amb petites fitxes de cada crim. Una de les fitxes estava dedicada a Martí Cots. En aquest context, Bennasar va descobrir que Martí Cots tenia una història al darrere i que era una persona «a mig camí entre entranyable i penosa» perquè representa el fracàs del sistema: «És un 'tio' que entra i surt de la presó contínuament i que té una edat mental segons els pèrits forenses d'uns 12 anys. El fet que no es redimeixi mai demostra el fracàs del sistema penitenciari i el fracàs de la nostra societat en general, que no ha estat capaç de trobar una sortida per a ell». Bennasar també indica que Cots creu que és un personatge «poètic» com per exemple quan parla de la natura i té aquesta comunió especial amb el seu paisatge. «Ho trobo una cosa sensacional i és un personatge molt interessant en aquest sentit».

El llibre retrata i narra fets reals de la vida de Martí Cots com per exemple quan es va escapar de la policia amb un tractor fins a arribar a França i des d'allí a Itàlia. «Allí el van emmanillar i al cap de deu minuts queda lliure i torna a la Cerdanya i es passa un any i mig en refugis de muntanya i cotxes abandonats». L'autor no creu que estigui empatitzant amb el protagonista al llibre, sinó que està intentant entendre «un personatge de novel·la». Bennasar manifesta que una diferència entre la novel·la negra i la policíaca és que la primera es pregunta per què és possible que a una societat es produeixi un crim. «Jo volia intentar entendre com en una societat com la catalana es produeix una figura com Martí Cots, que fa 30 anys que entra i surt de la presó contínuament i sense que se li hagi trobat una solució i sense delictes extrems». Creu que ningú ha fet la feina d'intentar entendre'l del tot.

Bennasar reconeix que ficciona alguns passatges del llibre, com per exemple quan explica quan Martí Cots va sortir de la presó i se'n va anar amb una prostituta xinesa. Tot i això, creu que són coses que hauria pogut fer o que haurien pogut passar. «Tots els personatges secundaris me'ls invento, però també podrien haver existit», apunta. A finals de l'any passat, el Tribunal de Corts d'Andorra va absoldre Martí Cots Saleta, que estava acusat a Catalunya dels delictes de blanqueig de capitals, furt i accés il·lícit a casa habitada. El

Rambo de la Cerdanya té, segons van informar els Mossos d'Esquadra, catorze antecedents relacionats, principalment, amb robatoris de cotxes i en establiments, però també d'algun tiroteig amb la policia. A Catalunya el buscaven per haver atracat a punta de pistola l'Alp Hotel Masella, d'on es va endur milers d'euros que hi havia a la caixa. Actualment, Martí Cots està lliure. i «no se sap per quant temps», admet.